



РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЧНОЇ ОБОЛОНКИ У ЧЕТВЕРТИННОМУ ПЕРІОДІ

Освітньо-професійна програма
Тип компоненти ОПП
Спеціальність
Галузь знань
Рівень вищої освіти
Мова навчання

Географія
Обов'язкова
106 Географія
10 Природничі науки
Другий (магістерський)
українська



Викладач курсу:
Професор, д.геогр.н. [Рідуш Богдан Тарасович](#)
Контактний телефон: +38(0372)-58-48-53|
e-mail: b.ridush@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle:
<https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=2377>

Консультації: Онлайн-консультації: вівторок, четвер 15.00 – 16.00
Очні консультації: середа з 15.00 до 16.00 (4 корпус. ауд. 45)

Чому варто вивчати цей курс, яка його мета?

Головні риси сучасної географічної оболонки (ГО), такі як клімат, рельєф, поверхневі відклади, гідромережа та берегова лінія, ґрунти, рослинний і тваринний світ сформувались протягом четвертинного періоду (квартеру), що триває останні 2,6 млн. років. У цей самий час з'явився та еволюціонував рід *Homo*, що також призвів до значних змін у ГО, особливо протягом останніх 40 тисяч років. Без розуміння процесів в ГО, що відбувались протягом цього часу, знання про циклічність кліматичних змін та спричинених ними змін ландшафтів, неможливо всебічно оцінити сучасний стан природних комплексів та спрогнозувати їх подальший розвиток. Окрім того, знання з палеогеографії квартеру мають велике світоглядне значення. Отже, курс палеогеографії квартеру є важливим для розуміння історії Землі та її майбутнього, а також для вирішення актуальних проблем у галузі природничих наук та управління природними ресурсами.

У результаті вивчення курсу **студент знатиме:**

- закономірності формування та розвитку природних процесів впродовж останнього відрізка геологічної історії;
- періодизацію квартеру;
- особливості еволюції природи на різних палеогеографічних етапах та їх відмінні риси;
- сучасну просторово-часову диференціацію географічної оболонки на глобальному, регіональному та місцевому рівнях;
- основні методи польових та лабораторних досліджень палеогеографічних пам'яток.

Студент **вмітиме:**

- орієнтуватись у науковому понятійному апараті палеогеографії;
- за палеогеографічними індикаторами характеризувати та розпізнавати особливості природи на різних етапах формування геосфер;
- використовувати літературу, матеріали геологічних, палеонтологічних, палінологічних та ін. для аналізу природних обстановок минулого та сучасних географічних процесів та явищ;
- застосовувати отримані знання під час польових досліджень;
- здійснювати палеогеографічні реконструкції.

Скільки і як триває дисципліна?

Семестр	Кількість		Розподіл годин за формами навчання			
	кредитів	годин	лекцій	практичних	індивідуальних	самостійних
9	6.0	180	30	30	00	120

Головні теми, що розглядаються в курсі та їх оцінка

Модуль	Теми	Сума балів
1	Тема 1. Вступ до курсу. Основні поняття	6
	Тема 2. Загальна характеристика та особливості природи квартеру	6
	Тема 3. Розвиток поглядів на розвиток ГО впродовж квартеру	6
	Тема 4. Геологія квартеру	6
	Тема 5. Розвиток природи в кварталі. Ритмічність географічної оболонки в минулому.	6
2	Тема 1. Уявлення про геологічні фації та їх типи	5
	Тема 2. Принципи стратиграфії квартеру. Методи вивчення геології та палеогеографії квартеру	5
	Тема 3. Літопис викопних реліктів. Палеогеографічні пам'ятки	5
	Тема 4. Четвертинна історія морів та Світового океану	5
	Тема 5. Виникнення та історія давньої людини	5
	Тема 6. Прикладні аспекти використання четвертинних відкладів	5
ПК	Підсумковий контроль	40

Відсоткове співвідношення між оцінюванням теоретичного та практично-лабораторного блоку складає 50% на 50%



Система контролю та оцінювання

Формами поточного контролю є усні (колоквіум) та письмові (тестування, творчі та практичні роботи) відповіді. Формою підсумкового контролю є іспит. Оцінювання здійснюється на основі стандартизованих тестових контрольних робіт, індивідуальних проєктів, студентських презентацій з обов'язковим захистом та захистом практичних робіт. Критерієм успішного проходження курсу є досягнення мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	недостатньо (з можливістю повторного складання)	не зараховано
1-34	F	недостатньо (з обов'язковим повторним курсом)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни



Всі письмові роботи перевіряються на предмет запозичень. У разі виявлення академічної недобросовісності, зокрема, протиправне присвоєння текстів, висловлювань, думок, ідей або тверджень іншого автора та їх подання в якості власної оригінальної роботи, оцінка анулюється і студент втрачає можливість набрати відповідну кількість балів.

Викладення курсу максимально насичене інтерактивними технологіями, а предмет на 100% забезпечений необхідною методичною літературою

Базові підручники:



Герасименко Н. П.
*Палеогеографія
четвертинного
періоду України
(палеоландшафти):
підручник.* К.: Прінт-
Сервіс, 2020. 296 с.



Гожик, П. Ф.,
Герасименко, Н. П.,
Бортник, С. Ю.
(2019). *Четвертинна
геологія: підручник.*
Київ : Київський
університет, 271.



Матвіїшина, Ж. М.,
Герасименко, Н. П., та
ін. (2010).
*Просторово-часова
кореляція
палеогеографічних
умов четвертинного
періоду на території
України.* Київ :
Наукова думка, 198.



Delson, E., et al. (eds).
(2017). *Encyclopedia of
Human Evolution and
Prehistory.* London and
New Yourk : Routledge,
753.